

POLITIKA BOJA PROTI PODVODOM¹

Úvod

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (sekcia štrukturálnych fondov EÚ) ako Sprostredkovateľský orgán (SO) pre operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 sa zaväzuje zachovávať vysoké právne, etické a morálne štandardy, dodržiavať zásady integrity, objektivity a čestnosti a vďaka spôsobu, akým vykonáva svoju činnosť chce byť vnímané ako **subjekt, ktorý bojuje proti podvodom a korupcii**. Tento záväzok musí byť spoločný pre všetkých zamestnancov. Cieľom tejto politiky je podporiť kultúru, ktorá odrádza od podvodnej činnosti a uľahčí prevenciu a odhaľovanie podvodov, ako aj tvorbu postupov, ktoré pomôžu pri vyšetrovaní podvodov a súvisiacich trestných činov a ktoré zabezpečia, že sa takéto prípady riešia včas a vhodným a zodpovedným spôsobom.

Zaviedol sa postup na **oznamovanie situácií, pri ktorých dochádza ku konfliktu záujmov**.

Pojem **podvod** sa bežne používa na opísanie širokej škály prehreškov vrátane krádeží, korupcie, sprenevery, podplácania, falšovania, skresľovania, kolúzie, pranie špinavých peňazí a zamlčovania dôležitých skutočností. Často sa s ním spája podvodné konanie s cieľom osobného zisku, zisku pre prepojené osoby alebo tretie strany a zároveň strata pre inú stranu - úmysel je kľúčovým prvkom, ktorý odlišuje podvody od nezrovnalostí. Podvod nemá iba potenciálny finančný dopad, ale môže poškodiť aj povest' organizácie zodpovednej za efektívne a účinné riadenie finančných prostriedkov. Tento aspekt je mimoriadne dôležitý v prípade organizácií verejnej správy zodpovedných za riadenie fondov EÚ.

Korupcia je zneužitie právomoci na vlastné obohatenie. Ku konfliktu záujmov dochádza vtedy, keď je ohrozený nestranný a objektívny výkon úradných funkcií z dôvodov, medzi ktoré patrí rodinný život, citový život, politická spriaznenosť alebo spriaznenosť na základe štátnej príslušnosti, ekonomický záujem alebo akýkoľvek iný spoločný záujem, napr. so žiadateľom alebo príjemcom prostriedkov z fondov EÚ.

Zodpovednosti

- V rámci SO bola celková zodpovednosť za riadenie rizika podvodu a korupcie delegovaná na Odbor koordinácie auditov a kontroly delegovaných úloh, ktorý nesie zodpovednosť za:

---

¹ Vyhlásenie o politike boja proti podvodom, spolu s postupmi na primerané hodnotenie rizík podvodov a zavedenie účinných a primeraných opatrení na boj proti podvodom prostredníctvom akčného plánu (v prípade, že čisté riziko po zohľadnení opatrení je významné alebo kritické), predstavujú kľúčové súčasti programu alebo stratégie riadiaceho orgánu na boj proti podvodom.

- vykonávanie pravidelného vyhodnocovania rizík podvodov v spolupráci s tímom vykonávajúcim hodnotenie rizík; ○ vytvorenie účinnej politiky boja proti podvodom a riešenia podvodov;
- zabezpečenie informovanosti zamestnancov o podvodoch a vzdelávania;
- zabezpečenie, aby SO bezodkladne odovzdal vyšetrovanie prípadov podvodov príslušným vyšetrovacím orgánom;
- Manažéri procesov v rámci SO/PJ sú zodpovední za každodenné riadenie rizík podvodov a akčných plánov tak, ako je uvedené v hodnotení rizík podvodov a najmä za:
  - zabezpečenie, aby v rámci ich pôsobnosti existoval primeraný systém vnútornej kontroly;
  - prevenciu a odhaľovanie podvodov;
  - zabezpečenie náležitej starostlivosti a vykonanie preventívnych opatrení v prípade podozrenia z podvodu
  - prijímanie nápravných opatrení, vrátane prípadných správnych sankcií, ak je to relevantné.
- Certifikačné orgány majú systém, ktorý zaznamenáva a uchováva spoľahlivé informácie o každej operácii; SO im predkladajú primerané informácie o postupoch a overeniach vykonaných v súvislosti s výdavkami
- Orgán auditu je pri hodnotení rizika podvodu a primeranosti zavedeného rámca opatrení zodpovedný konať v súlade so služobnými predpismi².

Oznamovanie podvodov

SO má zavedené postupy na oznamovanie podvodov, a to interne, ako aj Európskemu úradu pre boj proti podvodom:

- **anonymné, resp. neanonymné³** nahlasovanie potenciálnych rizík vrátane podozrení z podvodu a nezákonného konania na e-mailovú adresu rizika.opvai@minedu.sk

---

² Medzinárodné štandardy pre profesionálnu prax interného auditu, Medzinárodné štandardy auditu

³ Forma nahlasovania potenciálneho rizika môže byť anonymná aj neanonymná v závislosti od možnosti identifikácie nahlasovateľa na základe e-mailovej adresy

- **anonymné, resp. neanonymné⁴** nahlasovanie podvodného alebo korupčného správania na adrese <https://www.opvai.sk/ohlasovaniekorupcnehospravania/>
- **anonymné, resp. neanonymné⁵** nahlasovanie potenciálnych rizík vrátane podozrení z podvodu a nezákonného konania: komunikačný formulár na ohlasovanie korupčného správania, ktorý umožňuje pri nahlásení podvodného správania automatické zaslanie správy na adresu nezrovnalosti@vlada.gov.sk, ktorý žiadateľom, prijímateľom, zamestnancov všetkých zainteresovaných subjektov a širšej verejnosti umožní hlásiť podozrenia na podvodné, resp. korupčné správanie (tzv. „whistleblowing systém“), ktorého kľúčovým prvkom je ochrana oznamovateľov podvodného konania v pracovnoprávnom vzťahu v zmysle zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- **anonymné nahlasovanie** korupcie cez linku zriadenú MŠVVaŠ SR v rámci politiky transparentnosti a protikorupčného správania sa - <http://www.minedu.sk/eduoko-protikorupcii/> alebo prostredníctvom e-mailu eduoko@minedu.sk.
- **anonymné, resp. neanonymné⁶** nahlasovanie korupcie cez telefonickú linku zriadenú ÚV SR uvedenú na www.bojprotikorupcii.vlada.gov.sk - o spôsobe vybavenia podnetov rozhoduje ÚV SR, sekcia kontroly a prevencie korupcie;
- **neanonymné nahlasovanie⁷** podozrení z trestných činov (najmä podozrení z podvodu v zmysle Dohovoru) alebo inej nezákonnej činnosti, s dopadom na finančné prostriedky EÚ a SR na emailovú adresu infoirg@minv.sk zriadenú NAKA Prezídia policajného zboru, pracovisko Národná protikorupčná jednotka v spolupráci OCKÚ OLAF – o spôsobe vybavenia podnetov rozhodne Národná protikorupčná jednotka, ktorej operatívni pracovníci posúdia podozrenie z nezákonnej trestnej činnosti;
- **anonymné** nahlasovanie podozrení z podvodov a nezrovnalostí s dopadom na finančné prostriedky EÚ OLAF EK <https://fns.olaf.europa.eu/> - o spôsobe vybavenia podnetov rozhoduje OLAF EK.

---

⁴ Forma nahlasovania potenciálneho rizika môže byť anonymná aj neanonymná v závislosti od možnosti identifikácie nahlasovateľa na základe e-mailovej adresy

⁵ Forma nahlasovania potenciálneho rizika môže byť anonymná aj neanonymná v závislosti od možnosti identifikácie nahlasovateľa na základe e-mailovej adresy

⁶ Forma nahlasovania podozrenia môže byť anonymná aj neanonymná v závislosti od toho, či chce byť nahlasovateľ informovaný o výsledku prešetrenia. Ak áno, uvedie svoje kontaktné údaje (meno, priezvisko, adresa, telefón, prípadne e-mailová adresa - v súlade s pokynmi uvedenými na webovom sídle Úradu vlády SR)

⁷ Forma nahlasovania je neanonymná, nakoľko jednou z informácií, ktoré má zasielaný podnet z dôvodu eliminácie neopodstatnených, resp. neveriteľných podnetov obsahovať, je kontakt na osobu, ktorá podozrenie z nezrovnalosti identifikovala

O podozreniach z podvodu alebo korupcie môže ktokoľvek informovať OLAF, všeobecným pravidlom pri oznamovaní podozrenia z podvodu alebo korupcie je: čím včasnejšie a konkrétnejšie informácie sú, tým lepšie. Zároveň by sa mali predložiť aj všetky dostupné dokumenty na podloženie informácií. OLAF možno kontaktovať vo všetkých úradných jazykoch prostredníctvom týchto rôznych kanálov:

- listom na adresu: European Commission, European Anti-Fraud Office (OLAF), Investigations+Operations, B-1049 Brussels, Belgium
- e-mailom: OLAF-COURRIER@ec.europa.eu
- prostredníctvom bezplatných telefónnych liniek (<http://ec.europa.eu/anti-fraud>)

Všetky kontaktné údaje sú uvedené na stránke:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/contact_us/index_en.html

V prípade akéhokoľvek podozrenia, že bol v procese implementácie OP VaI spáchaný trestný čin (napr. subvenčný podvod, poškodzovanie finančných záujmov ES, falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky v súlade s Trestným zákonom) podľa § 3 ods. 2 Trestného poriadku, sú zamestnanci SO a PJ povinní túto skutočnosť bezodkladne oznámiť sekretariátu, ktorý zabezpečí v spolupráci s odborom koordinácie auditov a kontroly delegovaných úloh odoslanie informácie orgánom činným v trestnom konaní (napr. GP SR, Prezídium policajného zboru – NAKA).

Podávanie správ Komisii o výsledkoch účinných opatrení proti podvodom a akýchkoľvek prípadoch podozrenia z podvodov je súčasťou výročnej súhrnnej správy a manažérskeho stanoviska SO.

Podozrenie z podvodu musí oznámiť OLAF-u orgán určený členským štátom (OCKU OLAF) v súlade s požiadavkami podľa článku 122 všeobecného nariadenia.

Manažéri SO/PJ pre OPII evidujú podvody v ITMS2014+.

Podozrenia z podvodov týkajúcich sa kartelov a porušení pravidiel hospodárskej súťaže, nahlasujú manažéri SO/PJ pre OPII na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.

Všetky oznámené podvody sa budú riešiť v najprísnejšej tajnosti a v súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zamestnanci, ktorí oznámia nezrovnalosti alebo podozrenia z podvodov sú chránení pred odvetnými opatreniami.

Opatrenia proti podvodom

SO zaviedol primerané opatrenia proti podvodom na základe dôkladného hodnotenia rizík podvodov (pozri usmernenia Komisie o vykonávaní článku 125.4 c)). Na zisťovanie rizikových operácií predovšetkým používa IT nástroje (napríklad ARACHNE) a zabezpečuje, aby si zamestnanci boli vedomí rizík podvodov a absolvovali školenie v oblasti boja proti podvodom. SO dôrazne a promptne skúma

všetky prípady podozrení z podvodu a prípady skutočných podvodov, aby v prípade potreby zlepšil vnútorný systém riadenia a kontroly. Hodnotenie rizík podvodu sa vykonáva zväčša na ročnej báze a nástroj pokrýva pravdepodobnosť a dopad špecifických a bežne známych rizík podvodu, ktoré sa dotýkajú troch kľúčových procesov:

- výber žiadateľov,
- vykonávanie a overovanie operácií,
- platby na platobnej jednotke

Záver

Podvody sa môžu prejavovať mnohými rôznymi spôsobmi. SO uplatňuje politiku nulovej tolerancie voči podvodom a korupcii a má zavedený spoľahlivý systém kontroly, ktorý je navrhnutý tak, aby sa v najväčšej možnej miere predchádzalo podvodom a aby sa zabezpečilo ich odhalenie a náprava dôsledkov v prípade, že k nim dôjde.